

Geachte voorzitters van de kenniscoalitie,

Zoals eerder met u besproken en aangekondigd in de wetenschapsvisie van het kabinet, verzoekt het kabinet u om uiterlijk in het najaar van 2015 met een voorgestelde Nationale Wetenschapsagenda te komen. Deze brief schetst de kaders voor deze opdracht.

Doelstellingen

De kenniscoalitie – bestaande uit de VSNU, de Vereniging Hogescholen, TO2, VNO-NCW, MKB Nederland, NWO en de KNAW – ontwikkelt een Nationale Wetenschapsagenda om de doelstellingen te realiseren die zijn benoemd in de wetenschapsvisie van het kabinet. De volgende doelstellingen worden hier uitgelicht:

1. De agenda maakt keuzes voor maatschappelijke thema's en wetenschappelijke topgebieden. Deze sluiten aan bij de huidige of geambieerde sterktes van de Nederlandse wetenschap, economische kansen en maatschappelijke vragen. Op deze wijze wordt een beperkt aantal thema's benoemd die zowel onderzoekers als de samenleving uitnodigen en inspireren om richting te geven aan het onderzoek. Binnen deze thema's en topgebieden worden specifieke, uitdagende en richtinggevende vraagstukken benoemd die laten zien waarin het Nederlandse onderzoek wil excelleren, zich internationaal wil onderscheiden en waarmee we de kenniseconomie- en samenleving versterken.
2. De agenda bouwt voort op bestaande agenda's en legt verbindingen. Gedacht wordt aan instellingsplannen en profileringsplannen van universiteiten, strategische plannen van de NWO- en KNAW-instituten en hogescholen, sectorplannen, de agenda's en innovatiecontracten van de topsectoren, onderzoeksprogramma's vanuit bedrijven en overheden, strategische plannen van de TO2 instituten en de rijksinstituten voor onderzoek, Horizon 2020 en kennisagenda's van de verschillende departementen. Deze verbindingen stimuleren samenwerking over de grenzen van vakgebieden, topsectoren en instellingen heen.
3. Dit betekent dat als de nationale agenda is vastgesteld deze op zijn beurt weer doorwerkt in nieuwe planvorming. Partijen in de kenniscoalitie committeren zich om de agenda in hun organisaties uit te voeren.
4. De agenda versterkt de internationale positie van de Nederlandse wetenschap, de maatschappelijke betrokkenheid bij het onderzoek, stimuleert samenwerking door de kennisketen heen en vergroot de impact hiervan. De wetenschapsagenda inspireert en nodigt maatschappelijke partners, overheden en bedrijven uit om te participeren, financieel bij te dragen en wetenschappelijke kennis beter te benutten. Omgekeerd helpt dit onderzoekers om de onderzoeksvragen aan te laten sluiten bij maatschappelijke behoeften.
5. De agenda richt zich op onderzoek waar een nationale aanpak van meerwaarde is en iets toevoegt aan wat afzonderlijke instellingen of bestaande samenwerkingsverbanden nog niet voor elkaar krijgen (subsidiariteitsbeginsel). Dit betekent dat alles in de wetenschapsagenda belangrijk is, maar dat niet alles wat belangrijk is in de wetenschapsagenda hoeft te staan.

Proces

6. De kenniscoalitie organiseert een open proces waarin ook onderzoekers zelf ruimte krijgen om mee te denken en bij te dragen. De agenda komt dan ook niet alleen tot stand langs institutionele lijnen. Belangrijk is dat het transparant is op welke wijze keuzes worden gemaakt en dat er binnen de totstandkoming van de agenda ruimte is voor debat.

7. De kenniscoalitie organiseert betrokkenheid van relevante partijen voor de ontwikkeling van de wetenschapsagenda. De volgende partijen worden in elk geval betrokken: de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), vakdepartementen, provincies en andere decentrale overheden, de TKI's van de topsectoren, de Jonge Akademie en de rijksinstituten zoals het KNMI en het RIVM.
8. De agenda geeft ruimte voor vernieuwing door ook inbreng en invloed te organiseren buiten de bestaande institutionele kaders. Onafhankelijke en creatieve denkers worden uitgenodigd mee te denken. Gedacht wordt aan Spinozaprijswinnaars, de Nationale Denktank, Chief Technology Officers (CTO's), maar ook aan innovatieve ondernemers, en pioniers binnen maatschappelijke organisaties of de publieke sector.

Governance

9. De kenniscoalitie zal een stuurgroep vormen. De stuurgroep staat onder een onafhankelijk voorzitterschap. De voorzitter(s) is gezaghebbend, verbindend, vernieuwend en kent een breed draagvlak onder de partners. De bewindslieden van OCW en EZ zullen de voorzitter(s) benaderen op basis van voorstellen van de kenniscoalitie.
10. De kenniscoalitie zal ondersteund worden door een secretariaat bij NWO. Het secretariaat zal partijen uit de kenniscoalitie betrekken.
11. OCW en EZ zullen namens het kabinet optreden als opdrachtgever. OCW neemt hierbij het voortouw. De opdrachtgever wordt goed betrokken bij de voortgang van de opdracht en de inhoudelijke keuzes.
12. Na twee maanden komt de kenniscoalitie in samenspraak met de voorzitter(s) met een plan van aanpak waarin wordt verduidelijkt hoe zij de opdracht wil uitvoeren. OCW en EZ ondersteunen de kenniscoalitie bij het coördineren en organiseren van de contacten richting vakdepartementen, rijksinstituten, topsectoren en het maatschappelijk veld. Vanzelfsprekend zullen bestaande overleggen worden benut voor een goede (inhoudelijke) verbinding met de (vak-)departementen, kennisinstellingen en topsectoren.
13. Een specifiek punt van aandacht is de verhouding van de wetenschapsagenda met de agenda's van de topsectoren, waar veel van de betrokken partijen op dit moment al hun onderzoeksagenda's verbinden. De wetenschapsagenda bouwt hierop voort. Het is belangrijk dat de wetenschapsagenda en de agenda's van de topsectoren elkaar aanvullen en versterken, ook via het toegepaste en praktijkgerichte onderzoek. OCW en EZ zullen een overleg organiseren met de meest betrokken partijen om een goede aansluiting te borgen.
14. Ieder kwartaal is er een bestuurlijk overleg tussen de bewindslieden van OCW en EZ, de onafhankelijke voorzitter(s) en de kenniscoalitie waarin de voortgang wordt besproken. Dit overleg wordt voorafgegaan door een interdepartementaal overleg op directeursniveau geïnitieerd door OCW en EZ. Deze overlevorm wordt gecontinueerd na de totstandkoming van de wetenschapsagenda.
15. De opleverdatum voor de wetenschapsagenda is voorzien in het najaar van 2015. Het kabinet beoordeelt de voorgestelde wetenschapsagenda op basis van de opdrachtschrijving en stelt deze uiteindelijk vast.

Wij wensen u veel succes, wijsheid en inspiratie toe bij het ontwikkelen van de Nationale Wetenschapsagenda.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker

de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Sander Dekker

de minister van Economische Zaken,

Henk Kamp